

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1556/2021
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Бркић адвокат из ..., против туженог „НИС“ а.д. из Новог Сада, чији је пуномоћник Бранислав Р. Грујић адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3208/20 од 10.03.2021. године, на седници одржаној 22.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3208/20 од 10.03.2021. године, става првог изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1405/2020 од 01.09.2020. године, утврђено је да је повучена тужба у делу исплате зараде из добити за 2011. годину (став први изреке) и одбијен тужбени захтев за исплату мање исплаћене зараде за период од марта закључено са јулом 2012. године са законском затезном каматом на износе и са периодима доспелости све наведено у другом ставу изреке, као и за исплату разлике од 100.000,00 динара између припадајуће зараде из добити и исплаћених годишњих премија за 2012. годину са законском затезном каматом од доспелости до исплате (став трећи изреке). Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да исплати туженом износ од 33.020,00 динара на име накнаде парничних трошкова.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3208/20 од 10.03.2021. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена првостпена пресуда од 01.09.2020. године у одбијајућем делу за исплату мање исплаћене зараде за 2012. годину и обавезан тужени да исплати тужилци износе од: 636,31 динар за март 2012. са законском затезном каматом од 10.04.2012. до исплате; 3.518,22 динара за април 2012. са законском затезном каматом од 10.05.2012. до исплате; 3.550,42 динара за мај 2012. са законском затезном каматом од 10.06.2012. до исплате; 1.481,35 динара за јун 2012. са законском затезном каматом од 10.07.2012. до исплате и 883,76 динара за јул 2012. са законском затезном каматом од 10.08.2012. до исплате, као и у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова

поступка и одређено да свака странка сноси своје трошкове. Ставом другим изреке је у преосталом делу одбијена жалба тужиле и потврђена побијана пресуда за исплату мање исплаћене зараде за 2012. годину. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да накнади тужилји трошкове другостепеног поступка у износу од 7.006,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је преиначена првостепена пресуда, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је, имајући у виду да се спорови из радних односа не сматрају споровима мале вредности у смислу члана 469. Закона о парничном поступку и да је чланом 403. став 2. тачка 2. истог закона прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака, одлучио о ревизији на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник тужиле био је у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 01.06.2006. године, раскинутог споразумом од 06.07.2012. године. Влада Републике Србије, тужени, репрезентативни синдикати код туженог и репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије су 17.06.2008. године закључили Социјални програм за „НИС“ а.д. којим се тужени обавезао да одмах након преузимања „НИС“ а.д. изврши једнократно и трајно повећање зараде запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању, уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота, уз реалан раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног периода у периоду важења социјалног програма од 17.06.2008. до 31.12.2012. године (члан 9). Тужени се обавезао (члан 10) и да се не смањује реална вредност зарада запослених које су утврђене чланом 9. Социјалног програма. Тужени је свим запосленима, осим менаџера I и II групе, исплатио једнократни додатак на зараду од 15% за месец април 2009. године, на основу одлуке од 30.04.2009. године којом је предвиђена наведена исплата утврђена чланом 42. Колективног уговора туженог. У даљем периоду тужени је запосленима усклађивао зараду како је то било предвиђено чланом 9. Социјалног програма, узимајући у обзир кретање индекса трошкова живота и реални раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа, на основу више анекса уговора о раду. Вештачењем је утврђена висина разлике између зараде увећане за 15% за тражени период од марта до јула 2012. године према члану 9. Социјалног програма и зараде која је исплаћена тужилином правном претходнику.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужбени захтев неоснован јер Социјални програм нема значај општег акта који се непосредно примењује, пошто не уређује права, обавезе и одговорности запослених, већ представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности на

обезбеђењу права запослених за чијим је радом престала потреба, а нашао је и да је утужено потраживање застарело.

Другостепени суд је, прихвативши чињенично утврђење првостепеног суда, у погледу застарелости применио одредбу члана 196. Закона о раду према којој сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе и закључио да је приговор застарелости неоснован, с обзиром да је прво потраживање које је предмет тужбеног захтева доспело 10.04.2012. године а да је тужба од 03.03.2015. године поднета пре истека трогодишњег рока. Другостепени суд није прихватио став првостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева из разлога што Социјални програм не представља општи акт, сматрајући да закључени Социјални програм, у смислу одредбе члана 17. и 262. Закона о облигационим односима, с обзиром на његове учеснике (потписнике), време трајања и садржину (дефинисање делатности, котирање акција, преузимање акција, заштита радног односа, заштита економског и социјалног положаја запослених, стандард запослених, вишак запослених, проценат увећање зараде) може да се сматра општим актом у смислу одредбе члана 240. Закона о раду. С обзиром на изложено, другостепени суд је закључио да је тужени био у обавези да изврши увећање зараде запослених у висини од 15% основне зараде, како је то било предвиђено одредбом члана 9. Социјалног програма и због тога је делимично преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да исплати тужили по том основу дуговани износ у нето износу од 10.070,06 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима.

Врховни касациони суд, иако прихвата разлоге из одлуке Уставног суда Уж 2563/2018 од 16.09.2021. године из које произлази да се закључени Споразум не може сматрати општим актом, налази да је ревизија туженог неоснована. Наиме, одредбом члана 9. закљученог Социјалног програма, који су потписали сви овлашћени представници учесника у његовом доношењу, конституисана је за послодавца (туженог) обавеза која има непосредно правно дејство према свим запосленима, па тај програм у конкретном случају, сагласно обавезама и правима која се њиме конституишу, има правну природу уговора у корист трећих лица. Из тог разлога и правни претходник тужиле, као тада запослени код туженог послодавца, има непосредно право да на основу члана 149. став 1. Закона о облигационим односима, захтева испуњење послодавчеве обавезе која је конституисана у корист свих запослених по основу предметног Социјалног програма. Правилност оваквог закључка поткрепљује и поступање туженог који је, у циљу испуњења обавезе установљене чланом 9. Социјалног програма, делимично и поступио и за први месец пословања по потписивању социјалног програма своју обавезу у целости испунио. Из тог разлога основан је и захтев за исплату неизмирене разлике за преостали период важења Социјалног програма до краја 2012. године, а за утужени период од марта до јула 2012. године. Због тога је другостепени суд правилно поступио када је преиначио првостепену пресуду у том делу и усвојио тужбени захтев а на досуђене месечне износе досудио и законску затезну камату почев од њихове доспелости до исплате.

На основу изнетог Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка по ревизији донета је на основу члана 165. став 1. у вези са чланом 153. став 1. ЗПП, с обзиром да тужени није успео у поступку са својом ревизијом.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић